

Verdiepings sessie Werkplaats Omgevingsvisie

Willeke Boeken
Tjeerd Wits

Gemeente Leiden
Geonovum

26 oktober 2021

Werkplaats Omgevingsvisie

- 1. Voorbeelden omgevingsvisie (provincie Utrecht, gemeente Leiden en BZK)*
- 2. Leidse ervaringen*
- 3. Lessons learned*
- 4. 'Gouden tips'*

De omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie van een bestuursorgaan voor de hele fysieke leefomgeving en haar grondgebied. De omgevingsvisie is een verplicht instrument voor het Rijk, de provincie en de gemeente.

Om de implementatie van de standaarden te ondersteunen zijn er diverse voorbeeldbestanden en hulpbestanden gemaakt voor validatie voor de gemeente Leiden, provincie Utrecht en BZK.

De betrokken samenwerkingspartijen

- *Gemeente Leiden*
- *Gemeente Haarlem*
- *Gemeente Utrecht*
- *Provincie Utrecht*
- *Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)*
- *Bro – Ruimte om in te leven*
- *VNG*
- *DSO (Geonovum en DSO Viewer)*

**Gemeente
Haarlem**

provincie :: Utrecht

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Leiden

Gemeente Utrecht

Wat was de aanleiding?

- *In deze werkplaats komen onder andere professionals van verschillende bevoegd gezagen bij elkaar en gaan zij aan de slag met het instrument omgevingsvisie. Het uiteindelijke doel van de werkplaats is om te komen tot concrete resultaten van een vorm-inhoudelijk en technisch goede omgevingsvisie.*
- *Er is in de werkplaats concreet gewerkt aan enkele omgevingsvisies van de **provincie Utrecht** alsmede de **gemeenten Leiden** en het **Rijk** (Novi). Geonovum faciliteert en ondersteunt in de werkplaats met inhoudelijke en technische kennis en expertise.*

Enkele voorbeelden van Provincie Utrecht, gemeente Leiden en de Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Vanaf eind 2019 hebben we in verschillende werkplaatsen samen met provincie Utrecht, gemeente Leiden en het Rijk enkele voorbeeldbestanden gemaakt en ervaringen gedeeld.

Provincie Utrecht: [link](#) naar Omgevingsvisie provincie Utrecht

Gemeente Leiden: [link](#) naar Omgevingsvisie gemeente Leiden

Nationale Omgevingsvisie: [link](#) naar Nationale Omgevingsvisie

* [Link](#) alleen te raadplegen op acceptatieomgeving en niet publiekelijk toegankelijk

Omgevingsvisie provincie Utrecht

< Terug

Help ? < >

Omgevingsvisie provincie Utrecht

Provincie Utrecht

Omgevingsvisie

In werking vanaf 01-01-2021

meer kenmerken

Thema's

Beleid

Bijlagen

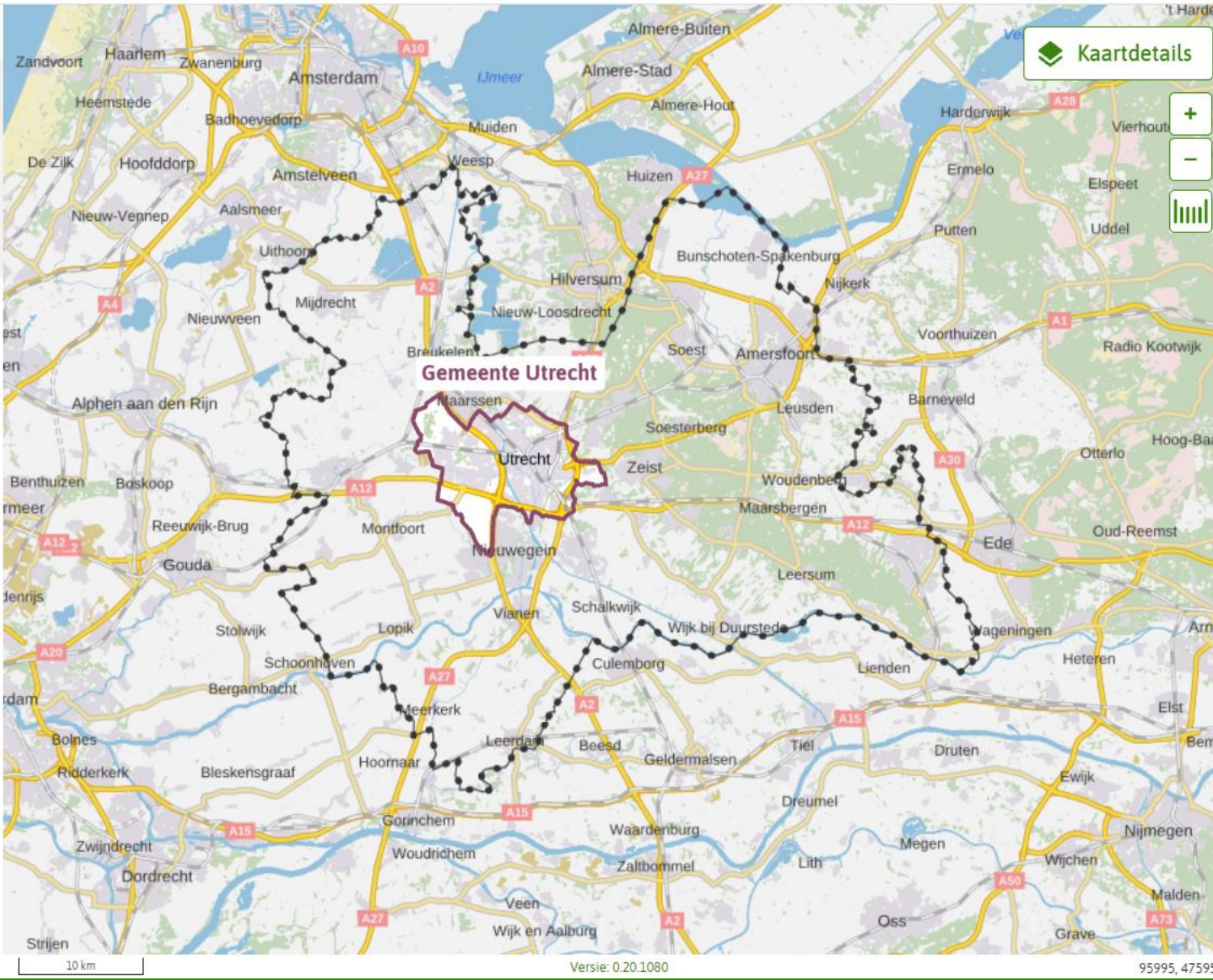
Kaarten

Hoofdpijnen

> Beleidsthema

Thema's

- Bodem
- Cultureel Erfgoed
- Energie En Natuurlijke Hulpbronnen
- Externe Veiligheid
- Gezondheid
- Infrastructuur
- Landgebruik
- Landschap
- Milieu Algemeen
- Natuur
- Water En Watersystemen

Annoteren

In de context van het DSO is het informatie toevoegen die een raadpleger helpt met het vinden of begrijpen van informatie.

Wij onderscheiden twee soorten annotaties:

- 1) (vrije) Tekstannotaties
- 2) Locatiegeboden annotaties

Home Vergunningcheck Aanvragen **Regels op de kaart** Mijn Omgevingsloket

< Terug Help (?) < >

Coördinaten

Coördinaten volgens Rijksdriehoekmeting (rd)

Documenten met regels

Wilt u een volledig overzicht van alle regels die gelden op deze locatie?

[Bekijk documenten met regels >](#)

Zoek op thema

Wilt u regels en beleid zoeken rond een bepaald thema?

Bodem

Bouwwerken

Energie en natuurlijke hulpbronnen

Infrastructuur

[Toon alle thema's v](#)

Gebiedsinfo

Wilt u weten of er beperkingen, omgevingsnormen of andere belangrijke regels gelden?

[Bekijk gebieden met regels >](#)

Omgevingsvisie gemeente Leiden

< Terug

Help ? < > i

Concept Omgevingsvisie Leiden

Eigenaar	Gemeente Leiden	minder kenmerken
Opschrift	Concept Omgevingsvisie Leiden	
Documenttype	Omgevingsvisie	
Status	In werking vanaf 01-01-2021	
Besluit	Bekijk besluit	
Identificatie	/akn/nl/act/gm0546/2020/OVILEI001RGL-20211008-115441	

Thema's

Beleid

Bijlagen

Kaarten

Visie Leiden x

✓ Heel de stad

Annotations

Locaties

Gemeente Leiden

Hoofdpijnen

> Visie

National Omgevingsvisie

[Terug](#) [Help](#) [<](#) [>](#) [i](#)

Nationale Omgevingsvisie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Omgevingsvisie

In werking vanaf 07-09-2021

Thema's **Beleid** Bijlagen Kaarten

✓ Duurzaam perspectief voor onze leefomgeving

Annotations

Locaties

- > Samenvatting
- > 1. Over de Nationale Omgevingsvisie
- ✓ 2. Toekomstperspectief

In 2050 is Nederland een land waarin het gezond, veilig en fijn wonen en leven is. Waar de inwoners de hoge leefomgevingskwaliteit voelen en waarderen. Waar iedereen de ruimte heeft zich te ontplooiën. Een land met een gezonde, toekomstbestendige economie. Een economie die duurzaam en circulair is en floreert. Waar we schaarse grondstoffen

Kaartdetails

+

-

Leidse ervaringen rond digitalisering

Eerste versie van de omgevingsvisie Leiden 2040 vastgesteld in 2019, direct doorgewerkt aan de 1.1 versie (Verwachte vaststelling 1.1 in november 2021).

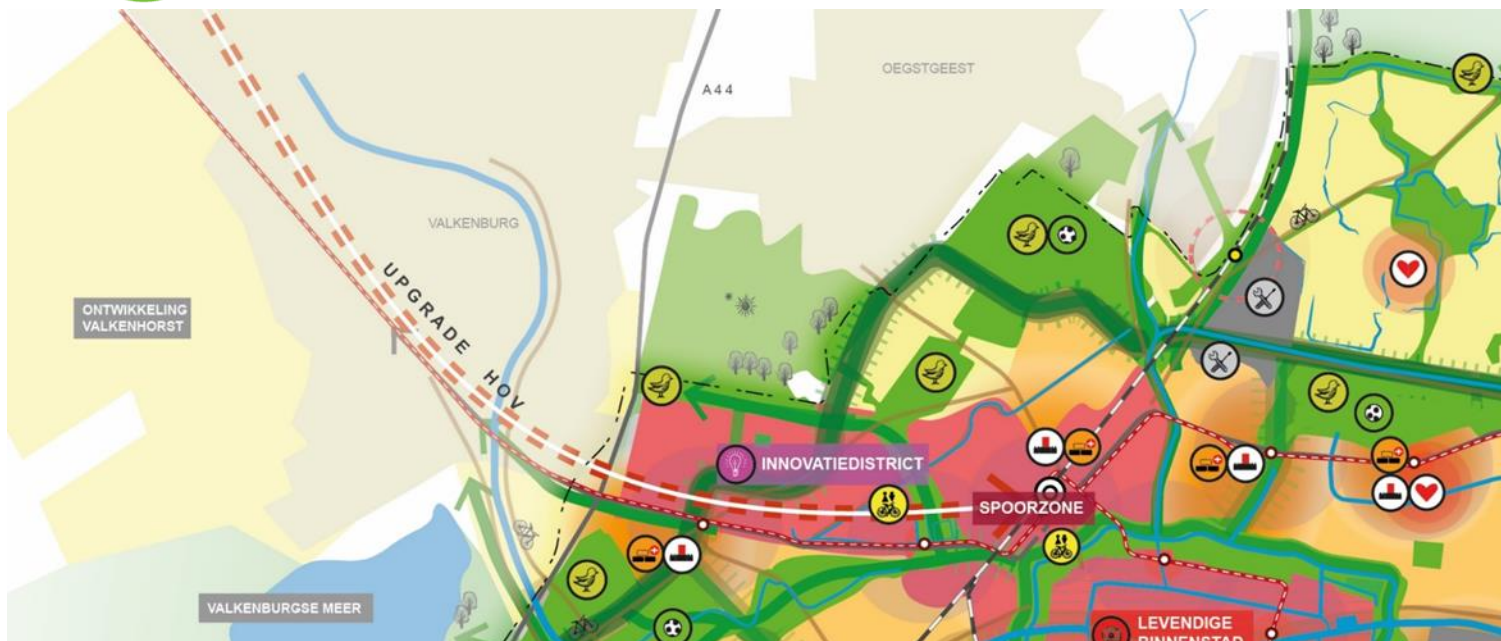
Omgevingsvisie Leiden 2040 1.1 ten opzichte van de 1.0 versie:

- Inhoudelijk verrijkt en aangevuld (beleidsrijk).
- Een integraal en uitvoerbaar kader, met realistische doelen en keuzes die richting geven aan de lange termijn ontwikkeling van de stad.
- Visie kader stellend voor de andere instrumenten (omgevingsplan, sectoraal beleid...).
- Omgevingseffectrapportage procedure doorlopen.
- Gestart met ervaring opdoen met het maken van een visie conform de standaarden (o.a. werkplaats)

Geleerde lessen Leiden

- Digitaal opstellen visie is opstellen van de visie: niet achteraf digitaal maken!
- Structuur: niet een verhaal schrijven maar schrijven vanuit een structuur gericht op zoeken en filteren (annoteren!)
- Geometrie: schrijven vanuit locatie en geometrieën toevoegen.
- Het vraagt een andere manier van tekenen en een andere manier van schrijven.
- Er is veel mogelijk binnen de standaarden.
- Het ziet er echt anders uit (look en feel is anders dan nu).
- Moeilijk om collega's hierin mee te nemen als het niet concreet is en het moet zichtbaar zijn wat het betekent voor het werk

Concept ontwerp-omgevingsvisie Leiden...

inhoudsopgave legenda

zoeken in de tekst... zoeken

- Beleids tekst
 - hoofdstuk 1 Waarom een omgevingsvisie?
 - hoofdstuk 2 Leiden in de regio
 - 2.1 Leiden en de Nationale omgevingsvisie
 - 2.2 De regionale agenda omgevingsvisie Hart...
 - 2.3 Leiden werkt samen
 - 2.4 Regionale Energie Strategie
 - 2.5 Leiden stad van ontdekkingen als vertrek...
 - 2.6 Omgevingsvisie Leiden 2040 1.0-visie
 - hoofdstuk 3 Waarden, ontwikkelingen, opgaven e...
 - 3.1 De bestaande stad
 - 3.2 Leidse waarden
 - 3.3 Trends en ontwikkelingen
 - 3.4 De staat van de Leidse leefomgeving
 - 3.5 Ambities
 - hoofdstuk 4 De integrale visie
 - 4.1 Leiden in 2040 - De visie in het kort
 - 4.2 De visie vertaald naar ruimtelijke thema's ...
 - 4.2.1 Groen-blauw raamwerk
 - 4.2.2 Aantrekkelijk vestigingsklimaat
 - 4.2.3 Duurzame mobiliteit
 - 4.2.4 Bodem als fundament
 - 4.3 Opgaven en stadskeuzes vertaald naar le...

Algemene tips en trics

Wat hebben we geleerd en kunnen we anderen meegeven?

- Een omgevingsvisie is vormvrij. Wees creatief, **maar je hebt wel een standaard**, laat je inspireren maar zorg altijd dat iedereen visie wil en kan lezen, zien en gebruiken. Richt je voor de vorm op meerdere doelgroepen. Door de vormvrijheid kun je een omgevingsvisie ook maken zoals je als bestuurslaag zelf wil.
- De verhouding tussen omgevingsvisie en omgevingsplan/verordening is cruciaal. Bedenk vooraf wat je met beide instrumenten wil bereiken.
- Een omgevingsvisie is alleen bindend voor gemeentebestuur/provinciebestuur. Er is geen beroep of bezwaar mogelijk.

Wat hebben we geleerd en kunnen we anderen meegeven?

- Bepaal de identiteit, kernkwaliteiten en opgaven voor je gemeente/provincie en voor de (thematische) deelgebieden. Kijk hierbij goed naar de geometrie (waar wat).
- Combineer de verhalen met ruimtelijke, sociale en economische opgaven die voor die locatie van toepassing zijn. Ook het sturen in eventuele tegenstrijdigheden is een opgave.
- Een omgevingsvisie kan opgebouwd worden met beschrijvingen van het verleden, inzicht in het heden en blik op de toekomst.
- Een omgevingsvisie geeft in ieder geval aan wat de rol van de gemeente (en eventueel samenleving) is bij ruimtelijke ontwikkelingen.

‘Gouden tips’

Onze 'Gouden Tips'

- **Probeer bij annoteren na te denken wat gebruiker wilt zien.**
 - Niet geannoteerd is niet doorzoekbaar (**filteren**) in de viewer
 - Maak gebruik van kaart in de viewer
 - Redeneer vanuit kaart (i.p.v. vanuit omgevingsvisie document)
- **Houd rekening met web-weergave in DSO viewer met andere look & feel**
 - ***Link naar boekje (visie op de stad)***
 - Denk na over het clusteren van informatie
 - Meerdere losse gebieden geeft meerdere schuifjes in de viewer

Hoe nu verder?

Wij gaan verder met de werkplaats omgevingsvisie om samen met de bevoegd gezagen de implementatie van omgevingsvisie te ondersteunen. Zie:

<https://www.wegwijzertpod.nl/omgevingsvisie/werkplaats-omgevingsvisie>

- Hulp bij het opstellen van bestanden
- Voorbeeldbestanden om inzicht te krijgen in vraagstukken
- Aanscherpen van de standaard

Hartelijk dank en hebben jullie vragen?